Fikcja ochrony żerowisk orlika krzykliwego w Białowieży zza urzędniczego biurka. Co mówią dokumenty RDOŚ, a co pokazują zdjęcia satelitarne Sentinel-2A oraz badania terenowe PTOPP?

Analiza czterech postanowień Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Białymstoku z lat 2022–2026 ujawnia głęboki rozziew między urzędniczą narracją a rzeczywistością przyrodniczą Puszczy Białowieskiej. Podczas gdy RDOŚ blokuje rolnikom budowę stodół i domów pod pretekstem ochrony otwartych żerowisk orlika krzykliwego (*Clanga pomarina*), wielkoskalowe zdjęcia lotnicze i satelitarne (Sentinel-2A) zgromadzone w Instytucie Teledetekcji PTOPP dowodzą, że te same polany w Białowieży, Łozicach czy Porosłem od lat giną nie pod fundamentami budynków, lecz pod naporem niekontrolowanej sukcesji wtórnej.

Mieszkańcy gmin Białowieża, Hajnówka i Narewka od lat doświadczają zjawiska, które w naszych wcześniejszych publikacjach na *bialowieza.org* (m.in. *„Natura 2000 – obszary ochronne”* czy *„Inwestycje w gminie a ochrona przyrody”*) nazwaliśmy bezprawnym pozbawianiem prawa własności w majestacie prawa. Zestawienie czterech konkretnych rozstrzygnięć RDOŚ w Białymstoku – dotyczących wsi Porosłe w gm. Narewka (2022 r.), planowanej farmy PV przy ul. Żubrowej w Białowieży (2022 r.), budynku gospodarczego na płody rolne przy ul. Łąkowej w Białowieży (maj 2026 r.) oraz domu jednorodzinnego w Łozicach w gm. Hajnówka (wrzesień 2026 r.) – pokazuje powtarzalny schemat działania organu.

---

1. Co widać z orbity i z pokładu samolotu? Teledetekcja PTOPP kontra tezy RDOŚ

W postanowieniu z dnia 2 września 2026 r. (znak: WPN.43.109.2026.MK, s. 6), dotyczącym działki nr 96 w obrębie Łozice (gm. Hajnówka), RDOŚ w Białymstoku sformułował kategoryczną tezę:

„Należy podkreślić, iż dzięki programom rolnośrodowiskowym i projektom celowej ochrony problem zarastania użytków zielonych został opanowany. W chwili obecnej głównym zagrożeniem w dolinach rzecznych jak i polanach śródleśnych jest wchodząca zabudowa i inwestycje.”

Tymczasem analiza materiałów teledetekcyjnych opracowanych przez **Instytut Teledetekcji PTOPP** – obejmujących porównanie archiwalnych zdjęć lotniczych z lat 2002–2006 z wielkoskalowymi zdjęciami lotniczymi Puszczy Białowieskiej z dnia 28 sierpnia 2022 r. (253 arkusze) oraz wielospektralnymi zobrazowaniami satelitarnymi **Sentinel-2A** (Europejskiej Agencji Kosmicznej ESA, m.in. z 15.03.2022 r. w zakresie wegetacji i podczerwieni) – zadaje kłam twierdzeniu o „opanowaniu problemu zarastania".

- **Skala zarastania Polany Białowieskiej i okolic Łozic:** Analiza zmian pokrycia terenu (szczególnie w kanałach podczerwieni bliskiej i wskaźników wegetacji NDVI) wykazuje, że na przestrzeni ostatnich dwóch dekad setki hektarów dawnych łąk kośnych i pastwisk na Polanie Białowieskiej, w dolinie Narewki oraz na polanach wokół Łozic i Olszyny uległy trwałej sukcesji wtórnej. Niekoszone użytki zielone zarosły gęstymi zakrzaczeniami wierzbowymi, nalotem brzozy, osiki i sosny oraz wysoką roślinnością zielną (trzcinowiskami, nawłocią).
- **Auto-kompromitacja w samych pismach RDOŚ:** Urzędnicy, pisząc szablonową formułkę o „opanowaniu zarastania", nie zauważają, że zaledwie dwie strony wcześniej w tych samych dokumentach sami opisują postępującą degradację rolniczą analizowanych działek:
    - W **Łozicach (dz. nr 96)** RDOŚ przyznaje: *„Natomiast część centralna i północna działki jest zadrzewiona, a występujące tam drzewa są w znacznej mierze wynikiem sukcesji wtórnej"* (s. 4).
    - W **Białowieży** przy ul. Łąkowej **(dz. nr 594)** organ stwierdza: *„Zadrzewieniem śródpolnym są tu zadrzewienia występujące w środkowej części działki. Jedynie jej północny niewielki fragment jest pozbawiony drzewostanu"* (s. 3).
    - W **Porosłe (dz. nr 17/2)** RDOŚ odnotowuje, że od ok. 11 lat zachodnia część działki nie jest uprawiana i na powierzchni **0,8 ha** pokryła się zadrzewieniem (s. 2).

Dla biologii orlika krzykliwego – co szeroko opisaliśmy w opracowaniach *„Orlik w Białowieży (2024)"* oraz *„Obszary łowieckie orlika krzykliwego (2022)"* – łąka pokryta wieloletnim zakrzaczeniem i wysoką, nieskoszoną runią jest **całkowicie bezużyteczna jako żerowisko**. Ptak polujący z lotu patrolowego lub z czatowni nie jest w stanie zlokalizować ani schwytać gryzoni w gęstwinie samosiejek. Ochrona takich działek „na papierze" poprzez zakaz budowy stodoły na skraju parceli nie ratuje ani jednego metra kwadratowego żerowiska – utrwala jedynie jego zanik.

---

2. Matematyka areału: 0,16 ha kontra ponad 100 km² z badań telemetrycznych

Drugim filarem argumentacji RDOŚ jest rzekoma „utrata siedliska żerowiskowego", która ma prowadzić do załamania białowieskiej populacji orlika. W przypadku rolnika z ul. Łąkowej w Białowieży chodzi o działkę o łącznej powierzchni **0,1604 ha (1604 m²)**, a w Łozicach o wyłączenie pod zabudowę zaledwie **0,2222 ha**.

Jak to się ma do twardych danych terenowych i telemetrycznych, na które zwracamy uwagę w naszych ekspertyzach?

1. **Rzeczywista skala przestrzeni życiowej orlika:** Jak wynika z badań telemetrycznych (m.in. dla osobników znakowanych w rejonie Hajnówki), areał osobniczy orlika krzykliwego przekracza **100 km² (10 000 ha)**. Nawet jeśli odliczymy zwarte drzewostany, przez które ptak jedynie przelatuje, baza żerowiskowa obejmuje tysiące hektarów mozaiki pól, łąk, dolin rzecznych i zrębów. Wyłączenie z użytkowania 0,16 ha czy 0,22 ha stanowi **0,0016% – 0,0022% areału osobniczego**. W przyrodzie jest to wielkość niemierzalna i pozbawiona jakiegokolwiek wpływu na sukces lęgowy.
2. **Sprzeczność w samych cytatach RDOŚ:** Urząd dowolnie żongluje literaturą pod z góry założoną tezę. W sprawie z Porosłego (2022 r., s. 6) RDOŚ twierdzi: *„Areał łowiecki orlika nie jest rozległy. Samice najintensywniej eksplorują powierzchnię do 1 km od gniazda (...), samce do 3 km"*. Tymczasem w postanowieniu dotyczącym ul. Żubrowej (2022 r., s. 7) ten sam organ przyznaje: *„Areały osobnicze samców mogą wynosić na obszarze Puszczy Białowieskiej nawet kilkadziesiąt km, a nawet więcej"* oraz że orliki latają *„kilkanaście kilometrów od gniazda"*.
3. **Brak jakichkolwiek dowodów z terenu:** W żadnym z czterech analizowanych postępowań RDOŚ nie przeprowadził wizji lokalnej. Ocena odbywa się wyłącznie na podstawie ortofotomap z Geoportalu, Google Earth oraz załączników mapowych do Planu Zadań Ochronnych (PZO) z 2015 r. Urząd nie dysponuje ani jedną obserwacją potwierdzającą, że orlik krzykliwy kiedykolwiek skutecznie polował na działce nr 594 przy ul. Łąkowej czy na działce nr 96 w Łozicach.

---

3. Praktyka czynnej ochrony PTOPP kontra urzędnicza fikcja

Podczas gdy RDOŚ w Białymstoku ogranicza się do wydawania zakazów administracyjnych i nakładania na mieszkańców obowiązku sporządzania kosztownych raportów oddziaływania na obszar Natura 2000 (jak we wrześniu 2026 r. wobec inwestorów z Łozic), **Polskie Towarzystwo Ochrony Pierwotnej Przyrody** prowadzi w terenie realną ochronę czynną orlika krzykliwego.

W ramach projektów realizowanych najpierw na terenie Gminy Białowieża, a następnie we współpracy z **Nadleśnictwem Hajnówka** (opisanych w dziale *„Orlik w Puszczy”* na portalu *bialowieza.org*), członkowie PTOPP instalują na śródleśnych polanach i nieużytkach specjalne **czatowiska dla orlików**. Nasze wielogodzinne obserwacje i rejestracje wideo potwierdzają, że:

- Orliki krzykliwe bardzo chętnie korzystają z czatowisk na zarośniętych lub wyżej trawiastych polanach, ponieważ podwyższony punkt obserwacyjny pozwala im polować metodą „z zasiadki”, oszczędzając energię potrzebną na długotrwały lot patrolowy.
- Ptaki w Puszczy Białowieskiej są doskonale zaadaptowane do mozaikowego krajobrazu kulturowego i polują w sąsiedztwie dróg, pracujących maszyn rolniczych oraz istniejących zabudowań wiejskich – pod warunkiem, że łąki są koszone lub wyposażone w czatowiska, a nie pozostawione odłogiem.

---

4. Zestawienie cytatów i błędów prawnych w postanowieniach RDOŚ

Poniższe zestawienie punktowe można bezpośrednio wykorzystać w pismach procesowych jako dowód naruszenia przez organ zasad postępowania administracyjnego (art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 Kpa) oraz błędnej wykładni art. 33 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody:

1. **Naruszenie zasady praworządności poprzez opieranie odmowy na nieobowiązującym projekcie Planu Ochrony (art. 6 Kpa):**
    - *Cytat z postanowienia RDOŚ z 15.05.2026 r. (ul. Łąkowa, dz. 594, s. 5):* „Również w projekcie Planu Ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 (2024 r.) działka inwestycyjna wskazana jest jako siedlisko tego gatunku. (...) Jest to również sprzeczne z działaniami przewidzianymi w projekcje Planu Ochrony tego obszaru.”
    - *Zarzut:* Projekt Planu Ochrony nie jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego (nie został wydany jako rozporządzenie ministra i ogłoszony w Dzienniku Ustaw). Ograniczanie prawa własności na podstawie dokumentu roboczego jest niedopuszczalne.
2. **Automatyzm w utożsamianiu zapisów PZO ze „znaczącym negatywnym oddziaływaniem” (naruszenie art. 33 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody):**
    - *Cytat z postanowienia RDOŚ z 15.05.2026 r. (ul. Łąkowa, s. 5) oraz z 02.09.2026 r. (Łozice, s. 7):*

      „(...) realizacja zamierzenia będącego w sprzeczności z zapisami PZO jest jednoznaczna z możliwością wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.”
    - *Zarzut:* Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej zakazane jest wyłącznie oddziaływanie **znaczące**,

godzące w integralność całego obszaru Natura 2000 (ponad 63 100 ha) i stan zachowania populacji w skali ostoi. Organ nie może zastępować indywidualnej oceny dowodowej mechanicznym odesłaniem do mapy z 2015 roku, zwłaszcza gdy sam przyznaje, że działka jest zarośnięta drzewami (sukcesja wtórna) i nie pełni już funkcji otwartego żerowiska.

3. **Bezpodstawne stosowanie „efektu domina" (ocena hipotetycznych inwestycji osób trzecich):**
    - *Cytat z postanowienia RDOŚ z 02.09.2026 r. (Łozice, s. 6) i z 26.04.2022 r. (ul. Żubrowa, s. 7):*
      „(...) zabudowa realizowana na działce o nr ewid. 96 bez wątpienia może stać się punktem zaczepienia dla innych tego typu inwestycji, co spowoduje zabudowanie obszaru żerowiskowego orlika krzykliwego (...)."
    - *Zarzut:* Przedmiotem postępowania jest konkretny wniosek inwestora, a nie hipotetyczne plany sąsiadów. Każda kolejna inwestycja wymagałaby odrębnego uzgodnienia z RDOŚ. Przerzucanie na pojedynczego rolnika odpowiedzialności za brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w gminie narusza zasadę proporcjonalności.
4. **Wewnętrzna sprzeczność ustaleń faktycznych organu w zakresie sukcesji wtórnej:**
    - *Cytat z postanowienia RDOŚ z 02.09.2026 r. (Łozice, s. 6 vs. s. 4):*
      Organ twierdzi na s. 6, że *„problem zarastania użytków zielonych został opanowany"*, podczas gdy na s. 4 stwierdza, że północna i centralna część działki nr 96 jest zadrzewiona w wyniku *„sukcesji wtórnej"*.
    - *Zarzut:* Uzasadnienie zawiera logiczną sprzeczność. Organ blokuje zabudowę 0,22 ha w imię ochrony żerowiska, które sam opisuje jako zarastające lasem, nie podejmując żadnych działań w celu powstrzymania tej sukcesji.

Przesłane dokumenty to świetny materiał dowodowy pokazujący schemat działania RDOŚ w Białymstoku w czterech różnych postępowaniach na terenie gmin puszczańskich (Porosłe gm. Narewka, Łozice gm. Hajnówka, ul. Łąkowa w Białowieży oraz PV Żubrowa w Białowieży).

Widać w nich powtarzalny mechanizm, który można wykorzystać w polemice naukowej i administracyjnej – organ miesza dane ze starszych opracowań ogólnych (często z innych regionów) z konkretnymi lokalizacjami, bez przeprowadzenia wizji lokalnej.

Główne luki dowodowe i sprzeczności w pismach RDOŚ

Kwestia Co pisze RDOŚ w przesłanych postanowieniach Słaby punkt/sprzeczność do podważenia

1. Rozmiar areału łowieckiego. W sprawie z Porosłego RDOŚ twierdzi: „Areał łowiecki orlika nie jest rozległy. Samice najintensywniej eksplorują powierzchnię do 1 km od gniazda (...) samce do 3 km". Tymczasem w sprawie PV Żubrowa ten sam organ pisze, że „Areały osobnicze samców mogą wynosić na obszarze Puszczy Białowieskiej nawet kilkadziesiąt km, a nawet więcej" oraz że orliki latają „kilkanaście kilometrów od gniazda". Wewnętrzna sprzeczność organu. RDOŚ dowolnie dobiera cytaty z literatury pod z góry założoną tezę (raz zmniejszając areał do 1–3 km, by uzasadnić wagę 0,5 ha działki, a innym razem przyznając, że areały liczą dziesiątki kilometrów kwadratowych).

2. Brak wizji terenowej i ocena „zza biurka". We wszystkich sprawach podstawą rozstrzygnięcia są wyłącznie mapy z Geoportalu, Google Earth oraz ogólnikowe zapisy PZO z 2015 r. lub operatu z 2024 r.. W sprawie przy ul. Łąkowej (dz. 594) RDOŚ odmawia zabudowy 1604 m² na podstawie mapy działań ochronnych z PZO, nawet nie sprawdzając, czy orlik kiedykolwiek tam polował. Domniemanie zamiast dowodu. Zaliczenie całej polany osadniczej w załączniku do PZO do „żerowisk" było zabiegiem kameralnym (mapowaniem siedlisk potencjalnych). Brakuje jakiegokolwiek dowodu terenowego, że działka o pow. 0,16 ha (ul. Łąkowa) czy 0,22 ha (Łozice) stanowi rzeczywiste, niezastępowalne żerowisko.

3. Sprzeczność ws. zarastania łąk. W sprawie Łozice (2026 r.) RDOŚ pisze: „dzięki programom rolnośrodowiskowym (...) problem zarastania użytków zielonych został opanowany" – podczas gdy na tej samej stronie wcześniej opisuje, że północna część działki 96 jest już pokryta drzewami z sukcesji wtórnej (podobnie w Porosłem – 0,8 ha zarosło w 11 lat, a przy ul. Łąkowej działka jest zadrzewiona). Niezgodność ze stanem faktycznym. Własne ustalenia RDOŚ z ortofotomap zaprzeczają tezie, że problem zarastania został opanowany. Skoro działki w Porosłem, Łozicach i przy ul. Łąkowej same zarastają samosiejkami, to bez ingerencji i tak wypadają z bazy żerowiskowej orlika.

4. Powoływanie się na projekt Planu Ochrony (2024 r.) W sprawach z 2026 roku (Łozice i ul. Łąkowa) RDOŚ powołuje się na „projekt Planu Ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 (2024 r.)" i przypisane tam działkom działania 23.1 i 23.2.

Brak mocy wiążącej projektu. Projekt Planu Ochrony, który nie został ustanowiony w drodze obowiązującego aktu prawa miejscowego (rozporządzenia), nie może być samoistną podstawą prawną do ograniczania prawa własności obywatela.

5. „Efekt domina" jako pewnik. W uzasadnieniach (Łozice, Żubrowa) powtarza się niemal identyczny akapit (kopiuj-wklej), że pojedynczy budynek „bez wątpienia może stać się punktem zaczepienia dla innych tego typu inwestycji". Błąd logiczny i prawny. RDOŚ ocenia nie wpływ konkretnej inwestycji (np. 1 budynku gospodarczego na płody rolne), lecz przyszłe, nieistniejące wnioski sąsiadów, które i tak podlegałyby odrębnemu uzgodnieniu przez ten sam organ.

6. Kwestia zadrzewień śródpolnych (ul. Łąkowa). RDOŚ odmawia uzgodnienia na dz. 594 m.in. dlatego, że na działce są samosiejki uznane za „zadrzewienie śródpolne" chronione uchwałą o OChK, a wyjątek o przywracaniu użytkowania rolnego nie działa, bo ma powstać budynek gospodarczy. Pułapka prawna uchwały OChK. Jeżeli właściciel najpierw usunie samosiejki (w ramach przywracania użytkowania rolnego, na co pozwala § 4 ust. 1a pkt 1 Uchwały Sejmiku dla drzew do 50/65/80 cm obwodu pnia), zakaz z OChK przestaje istnieć przed złożeniem nowego wniosku o WZ.

Co jeszcze rzuca się w oczy w sprawie z Łozic (wrzesień 2026 r.)?

W postanowieniu z 2 września 2026 r. (dz. nr 96 w Łozicach) RDOŚ powołuje się na dane z 2024 r., według których 230 m od działki stwierdzono stanowisko orlika krzykliwego. Jednocześnie organ nakłada na inwestora obowiązek sporządzenia kosztownego raportu o oddziaływaniu na obszar Natura 2000 (z pełną roczną inwentaryzacją ptaków i siedlisk) dla zwykłego domu jednorodzinnego na powierzchni 0,22 ha, przerzucając na rolnika/ mieszkańca ciężar udowodnienia, że nie szkodzi przyrodzie. Dodać należy, że przedmiotowa działka leży poza obszarami Natura 2000.

Główne luki dowodowe i sprzeczności w pismach RDOŚ

Kwestia	Co pisze RDOŚ w przesłanych postanowieniach	Słaby punkt / sprzeczność do podważenia
1. Rozmiar areału łowieckiego	W sprawie z **Porosłego** RDOŚ twierdzi: *„Areał łowiecki orlika nie jest rozległy. Samice najintensywniej eksplorują powierzchnię do 1 km od gniazda (...) samce do 3 km"*. Tymczasem w sprawie **PV Żubrowa** ten sam organ pisze, że *„Areały osobnicze samców mogą wynosić na obszarze Puszczy Białowieskiej nawet kilkadziesiąt km, a nawet więcej"* oraz że orliki latają *„kilkanaście kilometrów od gniazda"*.	**Wewnętrzna sprzeczność organu.** RDOŚ dowolnie dobiera cytaty z literatury pod z góry założoną tezę (raz zmniejszając areał do 1–3 km, by uzasadnić wagę 0,5 ha działki, a innym razem przyznając, że areały liczą dziesiątki kilometrów kwadratowych).
2. Brak wizji terenowej i ocena „zza biurka"	We wszystkich sprawach podstawą rozstrzygnięcia są wyłącznie mapy z Geoportalu, Google Earth oraz ogólnikowe zapisy PZO z 2015 r. lub operatu z 2024 r.. W sprawie przy **ul. Łąkowej (dz. 594)** RDOŚ odmawia zabudowy 1604 m² na podstawie mapy działań ochronnych z PZO, nawet nie sprawdzając, czy orlik kiedykolwiek tam polował.	**Domniemanie zamiast dowodu.** Zaliczenie całej polany osadniczej w załączniku do PZO do „żerowisk" było zabiegiem kameralnym (mapowaniem siedlisk potencjalnych). Brakuje jakiegokolwiek dowodu terenowego, że działka o pow. **0,16 ha** (ul. Łąkowa) czy **0,22 ha** (Łozice) stanowi rzeczywiste, niezastępowalne żerowisko.
3. Sprzeczność ws. zarastania łąk	W sprawie **Łozice (2026 r.)** RDOŚ pisze: *„dzięki programom rolnośrodowiskowym (...) problem zarastania użytków zielonych został opanowany"* – podczas gdy na tej samej stronie wcześniej opisuje, że północna część działki 96 jest już pokryta drzewami z **sukcesji wtórnej** (podobnie w Porosłem – 0,8 ha zarosło w 11 lat, a przy ul. Łąkowej działka jest zadrzewiona).	**Niezgodność ze stanem faktycznym.** Własne ustalenia RDOŚ z ortofotomap zaprzeczają tezie, że problem zarastania został opanowany. Skoro działki w Porosłem, Łozicach i przy ul. Łąkowej same zarastają samosiejkami, to bez ingerencji i tak wypadają z bazy żerowiskowej orlika.
4. Powoływanie się na projekt	W sprawach z **2026 roku** (Łozice i ul. Łąkowa) RDOŚ powołuje się na *„projekt Planu Ochrony dla*	**Brak mocy wiążącej projektu.** Projekt Planu Ochrony, który nie został

Planu Ochrony (2024 r.)	*obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 (2024 r.)”* i przypisane tam działkom działania 23.1 i 23.2.	ustanowiony w drodze obowiązującego aktu prawa miejscowego (rozporządzenia), nie może być samoistną podstawą prawną do ograniczania prawa własności obywatela.
5. „Efekt domina” jako pewnik	W uzasadnieniach (Łozice, Żubrowa) powtarza się niemal identyczny akapit (kopiuj-wklej), że pojedynczy budynek *„bez wątpienia może stać się punktem zaczepienia dla innych tego typu inwestycji”*.	**Błąd logiczny i prawny.** RDOŚ ocenia nie wpływ konkretnej inwestycji (np. 1 budynku gospodarczego na płody rolne), lecz przyszłe, nieistniejące wnioski sąsiadów, które i tak podlegałyby odrębnemu uzgodnieniu przez ten sam organ.
6. Kwestia zadrzewień śródpolnych (ul. Łąkowa)	RDOŚ odmawia uzgodnienia na dz. 594 m.in. dlatego, że na działce są samosiejki uznane za „zadrzewienie śródpolne” chronione uchwałą o OChK, a wyjątek o przywracaniu użytkowania rolnego nie działa, bo ma powstać budynek gospodarczy.	**Pułapka prawna uchwały OChK.** Jeżeli właściciel najpierw usunie samosiejki (w ramach przywracania użytkowania rolnego, na co pozwala § 4 ust. 1a pkt 1 Uchwały Sejmiku dla drzew do 50/65/80 cm obwodu pnia), zakaz z OChK przestaje istnieć przed złożeniem nowego wniosku o WZ.

Podsumowanie

Dopóki organy ochrony przyrody będą przedkładać papierowe mapy sprzed dekady nad wyniki badań telemetrycznych, teledetekcję satelitarną i wieloletni monitoring terenowy, dopóty ochrona orlika krzykliwego na polanach puszczańskich pozostanie administracyjną fikcją. Rolnicy i mieszkańcy powiatu hajnowskiego będą dalej płacić za nią utratą możliwości gospodarowania na własnej ziemi, podczas gdy rzeczywiste żerowiska orlika będą po cichu zarastać lasem.